

Nieformalne posiedzenie członków Rady Europejskiej poświęcone sprawom społecznym:

Deklaracja z Porto

8 maja 2021 r.

1. Podkreślamy, jak ważna jest jedność i solidarność europejska w walce przeciwko pandemii COVID-19. Wartości te zdecydowały o reakcji obywateli europejskich na ten kryzys i leżą także u podstaw naszego wspólnego projektu i wyjątkowego modelu społecznego. Dziś bardziej niż kiedykolwiek Europa musi być kontynentem spójności społecznej i dobrobytu. Potwierdzamy nasze zobowiązanie do działania na rzecz Europy socjalnej.
2. Prowadzone od samego początku pandemii COVID-19 szybkie, zdecydowane i kompleksowe działania na szczeblu UE i poszczególnych państw uchroniły miliony osób, miejsc pracy i przedsiębiorstw.
3. Ten sam duch jedności i solidarności dał początek naszemu historycznemu porozumieniu z lipca 2020 r. dotyczącemu wieloletnich ram finansowych oraz konkretnym działaniom na rzecz odbudowy w ramach instrumentu Next Generation EU. Ta potężna europejska inwestycja i związane z nią reformy uruchamiane w czasie, gdy przyspieszamy naszą transformację ekologiczną i cyfrową, ustabilizują Unię i jej państwa członkowskie na ścieżce reform prowadzących do sprawiedliwej, zrównoważonej i stabilnej odbudowy. Zbiorowa, sprzyjająca włączeniu społecznemu, szybka i spójna odbudowa wzmocni konkurencyjność, odporność, społeczny wymiar i pozycję Europy na arenie światowej.
4. Z zadowoleniem przyjmujemy konferencję wysokiego szczebla zorganizowaną przez prezydencję portugalską w ramach Szczytu społecznego w Porto [i odnotowujemy wnioski z niej]. Zasadniczym elementem odbudowy jest Europejski filar praw socjalnych. Jego wdrożenie wzmocni dążenie Unii do cyfrowej, ekologicznej i sprawiedliwej transformacji oraz przyczyni się do osiągnięcia pozytywnej konwergencji społecznej i gospodarczej oraz do stawienia czoła wyzwaniom demograficznym. Wymiar społeczny, dialog społeczny i czynne zaangażowanie partnerów społecznych były zawsze podstawą wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej. Wyrazem naszego zobowiązania na rzecz jedności i solidarności jest również zapewnienie każdemu równych szans i niepozostawianie nikogo bez pomocy.

5. Jak zapisano w unijnym Programie strategicznym na lata 2019–2024, jesteśmy zdeterminowani, by dalej pogłębiać wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych na szczeblu unijnym i krajowym, z należyтым uwzględnieniem stosownych kompetencji i zasad pomocniczości i proporcjonalności. Plan działania przedstawiony przez Komisję w dniu 4 marca 2021 r. zawiera użyteczne wskazówki dotyczące wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym w obszarach zatrudnienia, umiejętności, zdrowia i ochrony socjalnej.
6. Z zadowoleniem przyjmujemy nowe główne unijne cele w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa oraz zmienioną tablicę wskaźników społecznych zaproponowaną w tym planie działania, które pomogą monitorować postępy we wdrażaniu zasad filaru społecznego, z uwzględnieniem różnych uwarunkowań krajowych i jako element ram koordynacji polityki w kontekście europejskiego semestru.
7. Teraz gdy Europa stopniowo wychodzi z pandemii COVID-19, priorytetem będzie przejście od ochrony miejsc pracy do ich tworzenia oraz poprawa ich jakości, w czym zasadniczą rolę odgrywają małe i średnia przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa społeczne). Wdrożenie zasad Europejskiego filaru praw socjalnych będzie kluczowe dla zapewnienia tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy dla wszystkich w ramach odbudowy sprzyjającej włączeniu społecznemu. W tym względzie należy kontynuować odpowiednie prace ustawodawcze i pozaustawodawcze na szczeblu UE i państw członkowskich.
8. Edukacja i umiejętności będą w centrum naszych działań politycznych. Transformacja ekologiczna i cyfrowa stworzą ogromne szanse dla obywateli europejskich, ale również wiele wyzwań, które będą wymagać większych inwestycji w edukację, szkolenie zawodowe, uczenie się przez całe życie, nabywanie i zmianę kwalifikacji, tak aby pobudzić przekwalifikowanie zawodowe ku sektorom, gdzie zapotrzebowanie na siłę roboczą rośnie. Równocześnie zmiany związane z cyfryzacją, sztuczną inteligencją, telepracą i gospodarką platform będą wymagać poświęcenia szczególnej uwagi wzmocnieniu praw pracowników i poprawie systemów zabezpieczenia społecznego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

9. Jesteśmy zdeterminowani, by zmniejszać nierówności, bronić sprawiedliwych płac, walczyć z wykluczeniem społecznym i eliminować ubóstwo, przyjmując za cel walkę z ubóstwem dzieci i przeciwdziałanie ryzyku wykluczenia szczególnie wrażliwych grup społecznych, takich jak długotrwale bezrobotni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i osoby bezdomne.
10. Będziemy wznagać wysiłki na rzecz zwalczania dyskryminacji i czynnie działać, aby likwidować luki w zatrudnieniu, oraz luki płacowe i emerytalne między kobietami a mężczyznami, a także promować równość i sprawiedliwość dla każdego członka społeczeństwa, zgodnie z podstawowymi zasadami Unii Europejskiej i z 2. zasadą Europejskiego filaru praw socjalnych.
11. Priorytetowo potraktujemy działania wspierające ludzi młodych bardzo silnie dotkniętych przez kryzys związany z COVID-19, który głęboko zaburzył ich udział w rynku pracy, a także ich plany dotyczące edukacji i szkoleń. Młodzi ludzie są dla Europy niezastąpionym źródłem energii, talentu i kreatywności. Musimy zadbać o to, by stali się siłą napędową sprzyjającej włączeniu społecznemu ekologicznej i cyfrowej odbudowy służącej konstruowaniu Europy przyszłości, również przy wykorzystaniu pełnego potencjału programu Erasmus+ z myślą o zwiększeniu mobilności w całej Europie dla wszystkich studentów i praktykantów.
12. Podkreślamy, jak istotne jest uważne śledzenie, w tym na najwyższym szczeblu, postępów we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych i realizacji głównych unijnych celów na rok 2030.
13. Z zadowoleniem przyjmujemy, i uznajemy za kolejny sukces europejskiego dialogu społecznego, fakt wysunięcia przez europejskich partnerów społecznych wspólnej propozycji dotyczącej alternatywnego zestawu wskaźników do pomiaru postępu gospodarczego, społecznego i ekologicznego, który to zestaw ma uzupełnić PKB jako probiez dobrobytu do celów trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.